

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Procesní obrana: Jak reagovat na kverulanty a sériové stěžovatele“

Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

**Termín a místo konání: 7. srpna 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Kverulantství a sériové podávání stížností představují v současné správní praxi jeden z nejvážnějších problémů pro efektivní výkon veřejné správy. Tito účastníci řízení často vystupují se značnou procesní aktivitou, avšak bez skutečného zájmu na věcném vyřešení věci. Sledují jiné cíle – zdržet postup úřadu, vytvořit tlak na úřední osobu, demonstrovat vlastní moc nebo prosazovat osobní či ideologické postoje. Takové jednání, jakkoli může být formálně v mezích zákona, často vede ke zneužívání procesních práv, zahlcení agendy a ztrátě důvěry v rozhodovací autoritu úřadu.

Úředníci a pracovníci veřejné správy se v praxi potýkají s opakovanými, často identickými podáními, s řetězcí námitek, stížností a odvolání, s neustálým napadáním podjatosti nebo s excesivními žádostmi podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Vznikají desítky spisů téhož účastníka, které se protahují roky a brání efektivnímu rozhodování o věcech ostatních občanů.

Cílem školení je naučit účastníky správně identifikovat projevy kverulantského chování, rozlišit mezi legitimní procesní aktivitou a šikanózním zneužíváním práva, a především – zvolit vhodnou, zákonnou a přezkoumatelnou procesní reakci. Důraz je kladen na uplatnění zásad rychlosti, hospodárnosti, přiměřenosti a rovnosti účastníků řízení. Vysvětleny budou i limity zásahů úředníka, povinnost respektovat právo na spravedlivý proces a zásada proporcionality při omezování procesních práv.

Součástí programu je rozbor judikatury správních soudů a praktických metodik k šikanózním podáním, včetně srovnání přístupů ze zahraničí. Seminář účastníky vybaví právními i komunikačními dovednostmi, které pomohou chránit nejen jejich profesní integritu, ale i funkční chod úřadu.

Po absolvování programu bude účastník schopen:

- rozpoznat kverulantské a šikanózní chování účastníků řízení
- odlišit oprávněnou kritiku od zneužívání procesních práv
- využít dostupné právní prostředky k obraně úřadu
- nastavit procesní rámec pro vedení řízení s obtížným účastníkem
- reagovat na opakovaná a účelová podání přiměřeně a včas
- aplikovat zásady rychlosti, hospodárnosti a rovnosti účastníků
- dokumentovat chování účastníka a vytvořit přezkoumatelný spis
- připravit správně odůvodněné odmítnutí nebo zastavení řízení
- koordinovat postup s nadřízeným orgánem či jinými úřady
- využít judikaturu NSS a ÚS k ochraně správního postupu
- vést profesionální komunikaci i s konfliktním účastníkem
- předcházet eskalaci konfliktů a osobním útokům
- chránit vlastní psychickou pohodu a profesní integritu
- předvídat taktiky sériových stěžovatelů
- nastavit interní prevenci a sdílení zkušeností v rámci úřadu

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Fenomén kverulantství a sériového stěžovatelství

- Vymezení pojmů z právního i psychologického hlediska
- Historické a sociální souvislosti fenoménu
- Typické rysy kverulantské osobnosti
- Rozdíl mezi obhajobou práv a jejich zneužíváním
- Motivace kverulantů: kontrola, publicita, msta, pocit nespravedlnosti
- Rozdíl mezi jednotlivcem a „organizovaným kverulantem“
- Dopad na fungování úřadu a mezilidské vztahy
- Etický rámec zachování profesionálního přístupu

2. Právní rámec obrany správního orgánu

- Správní řád – zásada rovnosti, zákazu zneužití práv, hospodárnosti
- Možnost odmítnout zjevně bezdůvodné podání (§ 37 odst. 5 SŘ)
- Zastavení řízení při nečinnosti nebo bezpředmětnosti (§ 66 SŘ)
- Lhůty, výzvy a jejich procesní důsledky
- Povinnost odůvodnění každého úkonu
- Omezení procesních práv pouze v mezích zákona
- Využití přestupkového zákona a zvláštních předpisů
- Vliv evropského správního prostoru

3. Rozpoznání zneužívání procesních práv

- Opakovaná a identická podání bez věcného důvodu

- Nepřiměřené požadavky na informace a nahlížení do spisu
- Neustálé uplatňování námitek podjatosti
- Zneužívání práva na stížnost nebo petici
- Účelové kombinace více procesních prostředků
- Předstírání spolupráce při současném maření řízení
- Vyhrožování medializací nebo trestním oznámením
- Typologie kverulantského jednání v praxi

4. Procesní nástroje obrany úřadu

- Odmítnutí zjevně nedůvodného nebo opakovaného podání
- Spojení řízení a námitkových řízení
- Stanovení přiměřených lhůt pro doplnění podání
- Požadavek konkrétnosti námitek a jejich obsahová kontrola
- Zastavení řízení při zjevné bezpředmětnosti
- Využití § 64 SŘ – přerušení řízení pro účelové chování účastníka
- Postup při opakovaných námitkách podjatosti
- Vyloučení zneužívajícího zástupce účastníka

5. Dokumentace a vedení spisu

- Povinnost zaznamenat každý úkon a podání
- Význam chronologické struktury spisu
- Vedení záznamů o chování účastníka
- Uchování e-mailové a elektronické komunikace
- Použití standardizovaných formulací
- Zajištění přehlednosti a přezkoumatelnosti spisu
- Příprava spisu pro odvolací nebo soudní orgán
- Sdílení poznatků o problematice účastníků v rámci úřadu

6. Komunikace s obtížným účastníkem

- Zásady klidné, věcné a asertivní komunikace
- Omezení osobních schůzek a upřednostnění písemného styku
- Jasné a stručné odpovědi na opakovaná podání
- Používání neutrálního jazyka bez hodnocení osobnosti
- Nastavení realistických očekávání
- Vysvětlování právních limitů řízení
- Postup při agresivním či manipulativním chování
- Využití podpory nadřízených a kolegů

7. Etické a lidskoprávní aspekty postupu

- Rovnost účastníků a právo na spravedlivý proces
- Zákaz šikany účastníka ze strany úřadu
- Zásada proporcionality při omezování práv
- Transparentnost postupu a předvídatelnost
- Povinnost úcty a respektu k účastníkovi
- Povinnost zachovat profesionální odstup
- Úředník jako garant zákonnosti, nikoli protivník
- Etická dilemata při střetu práv a efektivity

8. Judikatura k šikanózním podáním

- Rozhodnutí NSS o zneužití procesních práv
- Judikatura k odmítnutí opakovaných podání
- Přiměřenost omezujících opatření vůči účastníkovi
- Případy úspěšné obrany úřadu u soudu

- Význam odůvodnění a řádného vedení spisu
- Rozhodnutí k nahlížení do spisu a podjatosti
- Příklady ze zahraniční praxe (Rakousko, Německo, SR)
- Dopady na metodiku a rozhodovací praxi

9. Ochrana úředníka a úřadu

- Právní obrana proti osobním útokům
- Postup při vyhrožování nebo zastrašování
- Možnost přerušit osobní kontakt
- Spolupráce s policií při závažných incidentech
- Interní mechanismy pomoci a supervize
- Prevence syndromu vyhoření
- Týmová práce při řešení obtížných případů
- Vedení a sdílení zkušeností

10. Prevence kverulantství v institucionálním prostředí

- Osvěta a transparentní komunikace úřadu
- Přístupnost a srozumitelnost rozhodnutí
- Včasné poskytování informací
- Správné poučení účastníků o právech a povinnostech
- Vnitřní metodické pokyny pro řešení sporů
- Evidence opakovaných podání a jejich vyhodnocení
- Vzdělávání pracovníků ve zvládání konfliktů
- Kultura profesionality a respektu

11. Případové studie a modelové situace

- Analýza reálných spisů z praxe
- Ukázky obstrukčních taktik a jejich řešení
- Nácvik formulací rozhodnutí a výzev
- Simulace komunikace s obtížným účastníkem
- Posouzení hranice mezi nátlakem a kritikou
- Využití judikatury v praxi
- Zhodnocení účinnosti zvolených kroků
- Diskuse nad kazuistikami účastníků

12. Diskuse a závěr školení